

APORTACIÓ A L'ATLES D'OCELLS NIDIFICANTS DE L'ILLA DE FORMENTERA

Santiago COSTA¹

SUMMARY.- *Contribution to the Atlas of Breeding Birds of the Island of Formentera.* During the year 2002 the breeding of three new species in the Island of Formentera has been verified. These species will have to be added to the Atlas of breeding birds of the Island of Formentera. The new species are: Corn bunting *Miliaria calandra*, Blackbird *Turdus merula*, and Quail *Coturnix coturnix*. *Key words:* Corn bunting, blackbird, quail, breeding, Formentera, Balearic Islands.

¹ Ca na Bet. 07872. El Pilar. Formentera. Balears

Durant l'any 2002 s'han realitzat tres noves comprovacions d'espècies nidificants per a l'illa de Formentera, les quals no constaven com a tal a l'Atlas dels Aucells Nidificants de l'Illa de Formentera (WLIK i JAUME, 1997).

Les espècies en qüestió són el cruixidell *Miliaria calandra*, el tord negre *Turdus merula* i la guatlla *Coturnix coturnix*. A més, s'ha consolidat la cria del tudó *Columba palumbus* i s'ha trobat un altre niu de xot *Otus scops*, també a un empelt de bruixa, registres publicats a l'Anuari Ornitològic de les Balears de 2001 (COSTA, 2002 a i b).

Cruixidell

Considerat com a sedentari a la resta de les Balears (AVELLÀ, et al. 1997), a Formentera només era observat en migració i fins ara no se n'havia comprovat la cria. Observacions personals durant la primavera dels dos o tres anys precedents i els nombrosos cants nupcials a partir de març de 2002 feien pensar en una possible cria a diversos indrets de Formentera. Al mes de juny de 2002 foren observats diversos exemplars juvenils a un indret de sa Cala, a la Mola de

Formentera, dels quals, se'n capturà un per a anellament el dia 4 de juny de 2002. Posteriorment, se'n va capturar un altre de juvenil a la part central de la Mola i se n'observaren a altres indrets, comprovant-ne així la seva cria generalitzada. El seguiment de l'espècie ha donat com a resultat la seva presència als mesos d'hivern, amb un altre anellament al mes de novembre de 2002 i observacions abundants durant els mesos de desembre, gener i febrer següents. A finals de desembre (escoltat per primera vegada el 26-12-02) comencen a cantar amb reclams nupcials des del cim del de les figueres. La proposta d'estatus és de sedentari escàs per a Formentera.

Tord negre

El tord negre és una espècie abundant a la resta de les Balears (AVELLÀ, et al. 1997), mentre que a Formentera es considerava com a migrant moderat i hivernant escàs (COSTA i WLIK, 2002). La troballa d'un niu vell no identificat a la zona de Can Jeroni des Racó el 3 de maig de 2002, ens portà a visitar activament la zona, i s'hi trobaren entre 6 i 10 nius abandonats, un d'ells amb un ou nial. La

presència d'una femella el 4 de juny de 2002 ens proporcionà els primers indicis de qui podia ser el propietari de tan singulars nius, refermat amb diverses consultes personals sobre els tipus de nius i col·loració dels ous (Martínez, O. *com. per.*). La presència d'alguns exemplars a la Mola durant el mes de juliol i la captura per a anellament d'un exemplar juvenil, confirmen la cria d'aquesta espècie per primera vegada a l'illa de Formentera. La proposta d'estatus és de sedentari i migrant i hivernant escàs.

Guatlla

A pesar no ser citada a l'Atlas dels Aucells Nidificants de l'Illa de Formentera (WLIK i JAUME, 1997), la guatlla ha criat des de temps immemorials a l'illa de Formentera, segons observacions personals i nombrosos testimonis de pagesos a tot arreu de l'illa. Abundant als anys 70 i 80, amb observacions personals de cria, va caure en regressió amb l'arribada massiva del turisme i l'abandonament progressiu dels conreus de cereals, als quals va totalment lligada la seva reproducció. No obstant això, els registres als darrers anuaris ornitològics són constants: 25-08-98 un exemplar a la Mola (WLIK, 1999), 10-09-99 un exemplar cantant a la Mola (COSTA, 2000), 21-04-00 un exemplar a la Mola (MARTÍNEZ i PALERM, 2001) i 6-06-2001 dos exemplars a la Mola (COSTA, 2002). Si bé els primers registres podrien fer referència a migrants, la de juny és clarament indicativa d'aus estivals. Els registres personals durant el 2002 em feien pensar en la cria de l'espècie. Escoltada per primera vegada el 31 de març de 2002 a la Mola, els cants s'anaren repetint durant els

mesos d'abril, maig, juny i juliol. La comprovació definitiva de cria fou l'observació d'un grup familiar d'una quinzena d'exemplars a la Mola, amb individus joves clarament més petits i amb escassa capacitat de vol. L'estatus proposat per a l'espècie és el d'estival escàs.

BIBLIOGRAFIA

- AVELLÀ, F. i MUÑOZ, A. 1997. *Atlas dels aucells nidificants de Mallorca i Cabrera*. GOB. Palma.
- COSTA, S. 2002 (a). Nidificació del tudó *Columba palumbus* a l'illa de Formentera. *Anuari Ornitològic de les Balears, 2001*, volum 16: 57-58. GOB. Palma.
- COSTA, S. 2002 (b). Nidificació del xot *Otus scops* en un empelt de bruixa a l'illa de Formentera. *Anuari Ornitològic de les Balears, 2001*, volum 16: 59. GOB. Palma.
- COSTA, S. i WLIK, S. 2002, Annex II: Estatut de l'Avifauna Balear. *Anuari Ornitològic de les Balears, 2001*. Vol. 16. GOB. Palma.
- COSTA, S. a González, J.M. et al. 2000. In "Registres Ornitològiques". *Anuari Ornitològic de les Balears, 1999*, volum 14: p. 66. GOB. Palma.
- COSTA, S. a González, J.M. et al. 2002 in "Registres Ornitològics". *Anuari Ornitològic de les Balears, 2001*, volum 16: p. 112. GOB. Palma.
- MARTÍNEZ, O. i PALERM, J.C. a Riera, J. et al. 2001 in "Registres Ornitològiques". *Anuari Ornitològic de les Balears, 2000*, volum 15: p. 82. GOB. Palma.
- WLIK, S. a Sunyer, J. et al. 1999. In "Registres Ornitològiques". *Anuari Ornitològic de les Balears, 1998*, volum 13: p. 68. GOB. Palma.
- WLIK, S. i JAUME, J. 1997. Atlas de aves nidificantes de la isla de Formentera (Balears), 1995. *Anuari Ornitològic de les Balears, 1996*, volum 11: 13-34. GOB. Palma.

(Rebut: 15.02.03; Acceptat: 19.02.03)